

2005. július 7., csütörtök

- tekintettel az EK-Szerződés 95. cikkére, összefüggésben a 300. cikke (2) bekezdése első albekezdésének első mondatával,
- tekintettel az EK-Szerződés 300. cikke (3) bekezdésének első albekezdésére, amelynek megfelelően a Tanács konzultált a Parlamenttel (C6-0184/2005),
- tekintettel a Jogi Bizottság véleményére a javasolt jogalapot illetően,
- tekintettel eljárási szabályzata 51. cikkére, 83. cikkének (7) bekezdésére és 35. cikkére,
- tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság jelentésére (A6-0226/2005),

A. mivel, eljárási szempontból nézve:

- a Bizottság és a Tanács által követett megoldás ugyanazokat a fenntartásokat eredményezi, mint amelyeket a Parlament is felvetett a PNR/USA (C-317/04) ügyben, még akkor is, ha alapjában véve a kanadai hatóságokkal folytatott tárgyalások elfogadható egyensúlyt képviselnek a szabadságra és a biztonságra vonatkozó követelmények között egy harmadik országban,
 - egy nemzetközi megállapodásnak minden lényeges, a szerződő felekre nézve kötelező erejű elemet tartalmaznia kell, és mivel ebben az ügyben a Bizottság „megfelelési” határozatában megkövetelt garanciáknak, valamint a kanadai hatóságok kötelezettségvállalásainak is a megállapodás részét kellett volna képezniük,
 - az Európai Parlament már megtámadta az Európai Közösségek Bírósága előtt ugyanezt a „háromfordulós” eljárást a C-317/04-es ügyben, mert az eljárás nem átlátható és nincs összhangban a jogállamisággal és azzal az eljárással, amely alapján a Parlament hozzájárulását adja nemzetközi megállapodásokhoz; a Bíróság ítéletére várva helyénvalóbb lett volna, ha a Bizottság benyújtotta volna javaslatát és a Tanács cselekedett volna a Bizottság által aláírandó nemzetközi megállapodásokról való tárgyalások során általában használt eljárással összhangban;
1. nem fogadja el a megállapodás megkötését;
 2. utasítja elnökét, hogy hívja fel a Tanácsot, hogy ne kösse meg a megállapodást addig, amíg a Bíróság nem hoz ítéletet a C-317/04-es ügyben;
 3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa álláspontját a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamok, illetve Kanada kormányainak és parlamentjeinek.

P6_TA(2005)0295

Politikai helyzet és a média függetlensége Belaruszban

Az Európai Parlament állásfoglalása a politikai helyzetről és a média függetlenségéről a Belarusz Köztársaságban

Az Európai Parlament,

- tekintettel a belarusz helyzetről szóló korábbi állásfoglalásaira,
- különös tekintettel 2005. március 10-i, a Belaruszban fogva tartott politikai foglyok helyzetéről szóló állásfoglalására ⁽¹⁾,
- tekintettel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének a belarusz helyzetről szóló állásfoglalásaira, és különösen a 2004. április 28-i, a sajtónak a Belarusz Köztársaságban történő üldözéséről szóló állásfoglalására,
- tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Bizottságának 2005. április 14-i, az emberi jogok belarusz köztársaságbeli helyzetéről szóló határozatára,

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2005)0080.

2005. július 7., csütörtök

- tekintettel az EBESZ képviselőjének a belarusz média szabadságáról szóló 2005. márciusi jelentésére,
 - különös tekintettel az EU-nak a belarusz demokrácia előmozdítására irányuló, az Európai Parlament Belarusszal fennálló kapcsolatokért felelős küldöttsége által elfogadott 2005. február 23-i cselekvési tervére,
 - tekintettel a gondolkodás szabadságáért járó Szaharov-díjra, amelyet 2004 decemberében a Belarusz Újságírók Szövetségének ítéltek oda,
 - tekintettel a Bizottság 2004. május 12-i, az európai szomszédsági politikáról szóló közleményére (COM(2004)0373),
 - tekintettel a 2004. július 2-án, három belarusz ellenzéki vezető és egy újságíró eltűnését követően a belarusz tisztviselőkkel szemben elfogadott EU-szankciókra,
 - tekintettel eljárási szabályzata 103. cikkére,
- A. mivel javulás helyett a belarusz helyzet tovább romlott egészen odáig, hogy semmibe veszik az emberi jogokat, az alsóházat megfosztották jogalkotási jogaitól, a gazdasági életet pedig az elnök irányítja; mivel e jogsértések között szerepel a demokratikus ellenzék tagjainak bebörtönzése, illetve a velük szembeni elnyomás egyéb formái;
- B. mivel az EU többször elítélte, hogy a Lukasenko-kormány prominens ellenzéki vezetőket tartóztatott le, és mivel számos eltűnt személy megoldatlan ügyével kapcsolatban nem történt semmilyen előrelépés;
- C. mivel az elmúlt néhány évben több politikai pártot, 22 független újságot és több mint 50, különböző szintű és különböző politikai orientációjú demokráciapárti nem kormányzati szervezetet és számos oktatási intézményt „technikai” okok miatt megszüntettek, de mivel valamennyi esetben egyértelmű volt, hogy ezeket a szervezeteket az elnök és politikáinak kritizálásáért büntették meg;
- D. mivel 2005 áprilisában az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága bírálta Belaruszt a nem kormányzati szervezetek, nemzeti kisebbségi szervezetek, független médiaorgánumok, ellenzéki politikai pártok, független szakszervezetek és vallási szervezetek zaklatásáról és betiltásáról, a demokratikus tevékenységekben, többek között a független médiában tevékenykedő magánszemélyek zaklatásáról szóló ismétlődő jelentések miatt;
- E. mivel az állami hatóságok leállították az új lapok nyilvántartásba vételét, és számos meglévő lapot olyan pénzbírságokkal sújtottak, amely lehetetlenné teszi számukra a lapok további megjelentetését;
- F. mivel Belaruszban továbbra is folyamatosan tartóztatnak le és fognak perbe politikai indokokból a demokratikus mozgalomhoz tartozó aktivistákat, független újságírókat, valamint utasítanak ki külföldi állampolgárokat; mivel a „Pahonia” című lap két újságíróját – Pavał Mažejkát és Mikola Markievič-et –, valamint a „Rabočy” című lap szerkesztőjét, Viktor Ivaškievič-et 6–9 hónapig terjedő börtönbüntetésre ítélték;
- G. mivel 2005. május 12-én a belarusz igazságügyi minisztérium törvénytelennek nyilvánította a Belaruszban élő lengyelek uniójának vezetőségét, és a kormány utasítására a nyomdaüzem megtagadta a „Głos znad Niemna” című lengyel hetilap kinyomtatását, továbbá hamis számokat nyomtattak a kormány védőszárnyai alatt;
- H. mivel az ORT 2000-ben eltűnt tudósítója, Dźmitry Zavadzkij ügyében, úgy tűnik, a belarusz hatóságok nem a megfelelő elszántsággal nyomoznak; mivel 2004. október 20-án meggyilkolták Vieranika Čarkasavát a Solidarność című lap újságíróját, és egyre gyakoribbá válnak az újságírók elleni erőszakos cselekmények;
- I. mivel az állam saját monopóliumává tette a lapkiadást és a terjesztést, és a megmaradt független kiadókat súlyos pénzbüntetés fenyegeti, ha független lapokat adnak ki; ennek eredményeként a belarusz hatóságok számos külföldön – többek között Oroszországban – kiadott független lapot a határon elko-
boznak;

2005. július 7., csütörtök

- J. mivel az összes országos és regionális televízió- és rádióadás a kormány kezében van, vagy állami ellenőrzés alatt áll;
- K. mivel a belarusz kormány által jóvá nem hagyott külföldi csatornákat kínáló összes kábelszolgáltató ellen büntetőeljárást indítanak, és ezen az alapon megtiltották a belarusz kábelszolgáltatóknak az összes ukrán csatorna és a „Polonia” nevű lengyel csatorna műsorának sugárzását;
- L. mivel az összes internetkapcsolat egy állami vállalaton keresztül jön létre, amely blokkolt számos felhasználói fiókot és weblapot;
- M. mivel 2005 márciusában az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet képviselője a média szabadságáról szóló jelentésében komoly aggodalmát fejezte ki a belarusz független média helyzetével kapcsolatban, különösen a nyilvántartásba vett független lapok számának csökkenése és a médiára jogi, jogon kívüli és gazdasági eszközökkel gyakorolt növekvő nyomás miatt,
1. határozottan elítéli a belarusz rezsimnek a média, az újságírók, az ellenzék tagjai, emberi jogi aktivisták és minden más, az elnökkel és a rezsimmal szembeni kritikájának szabad kinyilvánítását megkísérlő személy ellen irányuló általános támadásait, melyek önkényes letartóztatásokban, az őrizetbe vett személyekkel szembeni kegyetlen bánásmódban, személyek eltűnésében, politikai indíttatású üldözésben és az elnyomás egyéb, a demokrácia és a jogállamiság alapelveit semmibe vevő formáiban nyilvánulnak meg;
 2. kéri a Tanácsot és a Bizottságot, hogy alkossanak meg egy összetett, több évre szóló programot a független belarusz média támogatására, mely magában foglalja a független rádió- és televízióadások külföldről történő sugárzásának támogatását, valamint a független újságíróknak és újságoknak nyújtott támogatást;
 3. üdvözlöi a Lengyelországból, Litvániából és esetlegesen Ukrajnából sugárzó rádióhálózat létrehozására irányuló programot, és kéri a Bizottságot, hogy támogassa ennek megvalósítását;
 4. kéri e tekintetben a Tanácsot és a Bizottságot, hogy sürgősen adják meg a szükséges támogatást ahhoz, hogy megkezdődhessen a független rádióműsorok külföldről Belarusz irányába történő sugárzása;
 5. hangsúlyozza, hogy a rádióadásoknak képesnek kell lenniük minden adatátviteli sávzélesség felhasználására, beleértve az internetet, valamint folyamatosan elérhetőnek kell lenniük;
 6. kéri a Tanácsot és a Bizottságot, hogy támogassa az elnyomott újságírókat és azok családjaikat;
 7. kéri a Tanácsot és a Bizottságot, hogy hozzanak létre ösztöndíjas és gyakornoki programokat független újságírók számára, valamint szervezzenek képzési programokat fiatal független újságírók számára;
 8. kéri a Bizottságot, hogy konzultáljon a Parlamenttel a belarusz nép számára szabad, független médiát és tájékoztatást célul tűző program megvalósításával kapcsolatban;
 9. amennyiben a belarusz hatóságok nem javítanak a helyzeten a szólásszabadság és a tömegtájékoztatási eszközök tekintetében, vagy amennyiben a helyzet tovább romlik, a Bizottságnak, a Tanácsnak és a Parlamentnek a tömegtájékoztatási eszközök üldözésében részt vevő belarusz hatóságok már meglévő vizumtilalmilistára való felvételére irányuló eljárást kell kezdeményeznie;
 10. elítéli a kormány a belaruszban élő lengyelek uniója elleni intézkedéseit mint a legnagyobb nem kormányzati szervezet és a kevés nem kormányzati ellenőrzés alatt működő szervezet egyike tevékenységének akadályozására tett kísérletet; emlékeztet arra, hogy a kisebbségi jogok magukban foglalják az egyesülési szabadságot és a szervezet törvényesen megválasztott szerveinek elismerését; helyteleníti a kormánynak a „Głos znad Niemna” feletti ellenőrzés megszerzésére irányuló kísérletét;

2005. július 7., csütörtök

11. különösen felhívja a Mikola Sztatkevics, a Belarusz Szociáldemokrata Párt („Narodnaja Hramada”) elnöke, Paval Szeviarinec, az Ifjúsági Front egyik vezetője és Andrej Klimau üzletember és a 13. legfelső tanács tagja esetében kiszabott hosszú idejű kényszermunka;
12. kéri a belarusz hatóságokat, hogy állítsák le a demokrata fiatalok kizárását az egyetemekről és más felsőoktatási intézményekből, és kijelenti, hogy teljes mértékben támogatja azokat a fiatalokat, akiket a demokratikus értékek terjesztése és az emberi jogok védelme miatt ilyen intézményekből kizártak, és akik 2005. május 25-én éhségsztrájkba kezdtek;
13. üdvözli a száműzetésben élő belarusz diákok számára létrehozott Európai Bölcsészettudományi Egyetem megnyitását Vilniusban, és kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák az Európai Bölcsészettudományi Egyetemet oktatási és kutatási programjai megvalósításában;
14. kéri a tagállamokat, hogy a nagyfokú szakértelem és kiemelkedő tudományos jártasság megerősítésé-
ként ismerjék el az Európai Bölcsészettudományi Egyetem által kiadott diplomákat, és felhívja az európai egyetemeket, hogy lépjenek szorosabb együttműködésbe az Európai Bölcsészettudományi Egyetemmel;
15. ismételten hangsúlyozza, hogy az EU Belarusszal való kapcsolatának alakulása a továbbiakban is azon fog múlni, hogy az ország milyen haladást ér el a demokratizálódás és a reformok terén, valamint a belarusz média tárgyilagossága és átláthatósága irányában;
16. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy hozza szóba Belarusz kérdését az orosz hatóságoknál annak érdekében, hogy közös cselekvést határozzanak meg az ország demokratikus változásainak előmozdítására;
17. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok parlamentjeinek és kormányainak, valamint az EBESZ és az Európa Tanács parlamenti közgyűléseinek.

P6_TA(2005)0296**A Balkán jövője 10 évvel Szrebrenyica után****Az Európai Parlament állásfoglalása Szrebrenyicáról**

Az Európai Parlament,

- tekintettel korábbi, Bosznia-Hercegovináról és a Nyugat-Balkánról szóló állásfoglalásaira, különösen pedig a Nyugat-Balkánon zajló regionális integráció helyzetéről szóló, 2005. április 14-én elfogadott állásfoglalására ⁽¹⁾,
- tekintettel a nyugat-balkáni országok számára 1999-ben az EU által a térség országokban a demokrati-
zálódás, az igazság, az egyeztetés és béke elősegítése érdekében újtára indított stabilizálási és társulási
folyamatra (SAP),
- tekintettel a 2003. június 21-i thesszaloniki EU–nyugat-balkáni csúcstalálkozó nyilatkozatára, amely
kiemeli az európai perspektívát nyugat-balkáni országokkal kapcsolatban, amelyek az EU szerves részét
fogják képezni, amint teljesítik a meghatározott feltételeket,
- tekintettel az Európai Tanács legutóbbi, 2005. június 16-án és 17-én Brüsszelben tartott ülésének követ-
keztetéseire, amelyek megerősítették a thesszaloniki menetrend teljes végrehajtását,
- tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának 827-es (1993. május 25.), 1244-es (1999. június 10.),
1551-es (2004. július 9.) és 1575-ös (2004. november 22.) határozataira,
- tekintettel Carla del Ponte a volt Jugoszláviában elkövetett humanitárius bűncselekményeket vizsgáló
nemzetközi törvényszék (ICTY) főügyészének az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2005. június 13-án tett
jelentésére,
- tekintettel eljárási szabályzata 103. cikkének (2) bekezdésére,

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2005)0131.